

Vuoden 2018 talousarvion valmistelu

77/02.02.00/2017

SOTEV 29.08.2017 § 52

Lisätiedot:

talouspäällikkö vs. Tommi Koskinen, puh. 050 383 4260
etunimi.sukunimi@kauniainen.fi

Kuntalain mukaan valtuuston tulee vuoden loppuun mennessä hyväksyä kunnan talousarvio seuraavaksi kalenterivuodeksi. Samanaikaisesti valtuusto hyväksyy vähintään kolme seuraavaa vuotta koskevan suunnittelu- kauden taloussuunnitelman. Talousarvio on tämän kauden ensimmäinen vuosi. Taloussuunnitelman ja talousarvion valmistelusta vastaa kaupungin- hallitus.

Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuusto päättää kunnan tulo- ja kiinteistöveroprosenteista.

Talouden tasapainottamisohjelma 2018

Talouden tasapainottamisohjelma on käsitelty KH:ssa (1.3.2017 § 22) ja hyväksytty valtuustossa 13.3.2017, jolloin valtuusto päätti, että tasapainoi- sen talouden saavuttamiseksi tulee vuodelle 2018 asettaa seuraavat talou- den hoitoa koskevat raja-arvot ja määräykset, joita tulee noudattaa talous- arvion laadinnassa:

- Vuoden 2018 toimintakate saa olla enintään -61,0 miljoonaa euroa.
- Toimintakatteella tarkoitetaan tässä yhteydessä sekä ulkoisten että si- säisten toimintatuottojen ja -kulujen katetta. Toimintakate ei sisällä käyttöomaisuuden myyntivoittoja.
- Toimintakatteen jako toimielimille tapahtuu kaupunginhallituksen vuo- sittain vahvistamien talousarvion ja -suunnitelman laadintaohjeen kaut- ta valtuuston vahvistaman tasapainottamisohjelman puitteissa.
- Vuosikatteen on oltava positiivinen.
- Tasapainottamistoimenpiteet toteutetaan ilman henkilöstön irtisanomi- sia tai lomautuksia.
- Vuoden 2018 kunnallisveroaste säilytetään 17,00 ja kiinteistöveroihin tehdään ainoastaan mahdolliset laissa säädettyjen kiinteistöverojen alarajojen noston edellyttämät muutokset.

Toimialat laativat talousarvion valmistelun yhteydessä henkilöstömitoituk- sen kehitystä koskevan arvion (henkilöstösuunnitelman) suunnittelukaudel- le ml. mahdollisten eläköitymisten vaikutukset mitoitukseen. Kaupungin toi- minnot tulee järjestää siten, että kaupungin henkilöstön kokonaislukumäärä ei kasva 2018–2020, ellei voida osoittaa, että palvelutarve edellyttää sitä.

Taloussuunnitelman yhteydessä laaditaan investointiohjelma vuosille 2018–2022. Investointiohjelmaa tullaan tarkastelemaan erikseen.

Talousarvion yhteydessä valtuusto hyväksyy myös kaupungin kehittämissuunnitelman. Toimialat työstävät ja tarkentavat talousarviovuoden tavoitteita em. pohjalta.

Käyttötalouden osalta on laadittu olevat toimialakohtaiset kehitykset.

Kehysvalmistelun lähtökohtana on käytetty vuoden 2017 talousarviota. Toimialojen suurimmat muutokset on huomioitu kehysvalmistelussa. Lisäksi on huomioitu kuntien arvioidut kustannustason muutokset 1,3 % vuonna 2018 sekä kaupungin strategian mukaisen toimialojen 1,5 %:n tehostaminen. Lopullinen kehys on rakentunut siten, että sillä saavutetaan valtuuston 13.3.2017 päättämän tasapainottamissuunnitelman toimintakattotetta koskeva raja-arvo -61,0 miljoonaa euroa.

Vuoden 2018 suurin muutos on Villa Bredan valmistuminen. Sosiaali- ja terveystoimen sisäinen vuokrameno nousee 1,44 miljoonaa euroa ja yhdyskuntatoimen sisäinen vuokratulo nousee vastaavasti. Lisäksi yhdyskuntatoimen ulkoiset menot nousevat 176 tuhatta euroa Villa Bredan myötä.

Sosiaali- ja terveystoimen kehys vuodelle 2018 on 29 600 000 euroa. Tämä on noin 1,54 miljoonaa euroa enemmän kuin vuoden 2017 talousarvion toimintakate (28 063 000 euroa). Vuoden 2016 tilinpäätökseen (26 802 000 euroa) verrattuna ero on noin 2,5 miljoonaa euroa.

SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMEN TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Sote-uudistus on ollut tiiviisti esillä vuoden 2017 aikana. Kesällä hallitus päätti, että erityisesti valinnanvapauteen liittyvään lainsäädäntöön painottuvaa valmistelua jatketaan. Sote-uudistuksen ajankohta siirtyy vuodelle eteenpäin ja toteutuisi 1.1.2020 alkaen. Uudenmaan maakunnassa aloitettua valmistelua jatketaan aikaisemman suunnitelman mukaan. Palvelujen kehittämistä ohjaavat laajat hankkeet, soteuudistuksen valmistelu Uusimaa2019-hankekokonaisuudessa, hallituksen kärkihankkeet ja Apotti-hanke, vaikuttavat sosiaali- ja terveystoimen painotuksiin kaupungin strategiassa.

Hoitopaikan valinnanvapaus (THL § 48) on tuonut edelleen uusia asiakkaita ja hoitopaikan vaihto-oikeutta on tällä hetkellä käyttänyt noin 1134 henkilöä (28.7.2017), jotka ovat kirjautuneet Kauniaisten terveyskeskuksen asiakkaiksi.

Toimeentulotuki siirtyi Kelaan 1.1.2017. Pääkaupunkiseudun aikuissosiaalityön yhteistyöelin arvioi kuntaan jäävän ehkäisevän tai täydentävän toimeentulotuen asiakasmääräksi vähintään 30 % entisestä. Arvio oli paikkansapitävä ja ajalla 1.1. – 30.7.2017 Kauniaisissa oli 215 asiakastapahtumaa. Kelan KELMU-järjestelmän kautta kunnan

aikuissosiaalityön asiantuntijalle tulee myös kaikki Kelan arvioimat erityisen tuen tarpeen asiakkaiden palvelutarpeen arviointiherätteet, joista alkaa selvittelytyö. Asiantuntijalle, joka oli aikaisemmin toimeentulotuesta pääsääntöisesti vastaava työntekijä, tämä toimeentulotuen tehtäväkokonaisuus sopii hyvin lastenvalvojan tehtävien oheen.

Toiminnan kehittämisen ytimenä on kuntalaisen mahdollisuus saada asiakaslähtöisiä, tuottavia ja vaikuttavia palveluja nyt ja tulevaisuudessa. Keinoina ovat asiakaslähtöisyys ja palvelujen tarkoituksenmukainen kohdentaminen, palveluintegraatio ja palveluvalikoima, jossa on tarjolla myös sähköisiä ja ennaltaehkäiseviä ja omahoitoa tukevia palveluja. Läpileikkaavana ajatuksena on terveyserojen kaventaminen ja tarpeen mukaiset palvelut. Kaksi kaupungin poikkihallinnollista strategista linjausta, ikääntyvien toimintakyvyn edistäminen (kohta 2) ja lasten nuorten ja perheiden hyvinvoinnin edistäminen (kohta 5), ovat sosiaali- ja terveystoimen painoalueita. Tähän palvelukokonaisuuteen kuuluu myös pakolaisten kotouttamisen tukeminen, johon liittyen Kauniaisten ja Kirkkonummen EU-rahoitteinen yhteistyöhanke ”Yhteinen kuntamme” aloitti helmikuussa. Näiden lisäksi toimialalla kehitetään muita asiakas- ja hallinnon prosesseja (kohta 7).

Vanhuspalvelujen rakennemuutos on edennyt suunnitellusti. Laitospainotteisuus väheni edelleen, kun Tammikummun terveyskeskussairaalan toiminta lopetettiin maaliskuussa 2017, minkä jälkeen Espoon sairaala on tuottanut sairaalapalvelut. Villa Breda valmistuttua keväällä 2018 toimivat kaikki vanhuspalvelut samalla alueella. Vanhuspoliittisten linjausten mukaisesti painopiste on kotona asumisen tukemisessa. Kehittämistoimenpiteitä jatketaan ennaltaehkäisevissä, kotiin vietävissä palveluissa ja moniammatillisesti toteutettavassa kotikuntoutuksessa ja palveluohjauksessa.

Lapsi- ja perhepalvelujen tavoitteena on vahvistaa vanhemmuutta ja matalan kynnyksen palveluja ja toteuttaa ne lapsi- ja perhelähtöisesti hallintorajat ylittäen. Lapsiperheiden kotipalvelu on tärkeä matalan kynnyksen palvelu perhepalvelujen kokonaisuudessa ja on tarkoituksenmukaista ja kustannustehokasta, että kokeiluna aloitettu toiminta vakiinnutetaan. Toiminta tukee myös pakolaisperheiden kotoutumista.

Sähköisten palvelujen ja asiointin vähittäiseen laajentamiseen kytkeytyy potilaan omaan vastuun korostuminen asiointinissa. Muutos tukee työnjaon kehittämistä ja lääkäriresurssin kohdentamista enemmän ajanvarauspotilaiden käyttöön. Perinteiset palveluväylät ovat edelleen käytettävissä ja uusien asiointitapojen käyttöön ottoon tarjotaan opastusta ja tukea.

Tiedolla johtamista tukevaa tärkeää vertailutietoa on saatu olemalla mukana v. 2015 ja 2016 Kuntaliiton keskisuurten kaupunkien sosiaali- ja

terveydenhuollon kustannusvertailussa. Tulevaisuuden tiedolla johtamista tukee kehitteillä oleva potilas- ja asiakastietojärjestelmä, Apotti. Se on Helsingin, Vantaan, Kauniaisten, Kirkkonummen ja HUS:n hanke, joka etenee vuonna 2016 tehdyn yhteistyösopimuksen pohjalta. Vuonna 2018 keskiössä on toiminnallinen ja tekninen suunnittelu ja ensimmäinen käyttöönotto on syksyllä 2018. Hanke vaatii yhä enemmän kuntien henkilöresursseja.

HENKILÖSTÖ

Toimialalla on syksyllä 2017 yhteensä 133,7 vakanssia. Merkittävä muutos on Villa Bredan toiminnan aloittaminen keväällä 2018. Toiminnallisen suunnitelman pohjalta on tehty henkilöstösuunnittelua, jonka mukaan Villa Bredaan asumispalveluysikköön ja palvelukeskukseen tulee kaiken kaikkiaan 53 työntekijää. Villa Anemonen toiminta ja henkilökunta siirtyvät kokonaisuudessaan uuteen kiinteistöön. Villa Bredan toiminnan käynnistyminen vaatii tehdyn laskelman mukaisesti 9,5 uutta vakanssia vanhuspalvelujen tulosalueelle. Samassa yhteydessä useampaa olemassa olevaa vakanssia ehdotetaan muutettavaksi esimerkiksi nimikkeen osalta.

Sosiaalipalvelujen tulosalueella esitetään talousarvioehdotuksessa muutettavaksi sosiaaliohjaajan ja palveluohjaajan vakanssit erityispalveluohjaajan vakansseiksi. Muilta osin toimialan vakansseihin ei esitetä muutoksia.

Vakanssien vapautuessa arvioidaan vakanssimuutosten tarve. Näin on tehty mm. vuonna 2017, jolloin fysioterapeutin vakanssi lakkautettiin ja perustettiin toimintaterapeutin vakanssi.

TALOUS

Toimiala kehittää palveluja vaikuttavampaan ja kustannustehokkaampaan suuntaan. Talouden tasapainotusohjelmaan liittyen on pyritty kustannusten kasvun hallintaan ostopalvelujen käytön rajoittamisella ja toimintatapojen muutoksella. Kaupunginhallitus on antanut toimialalle edellä esitetyn raamin (29 600 000 euroa) vuoden 2018 talousarvion valmisteluun.

Vanhuspalvelujen tulosaluetta lukuun ottamatta sosiaali- ja terveystoimen talousarvioon ei ehdoteta erityisen merkittäviä muutoksia. Sosiaalipalvelujen tulosalueen toimintakate kasvaa esityksen mukaisesti noin 162 000 euroa vuoden 2017 talousarviosta ja terveydenhuollon tulosalueen noin 74 000 euroa. Suun terveydenhuollon toimintakate kasvaa noin 12 000 euroa. Erikoissairaanhoidon osalta talousarvioon ei tässä vaiheessa esitetä korotusta vuoden 2017 talousarvioon nähden.

Vanhuspalvelujen tulosalueen talousarvio kasvaa liitteenä olevan alustavan luonnoksen mukaisesti vuoden 2017 talousarviosta 1,8 miljoonaa euroa. Pääasiassa Villa Bredan toiminnan käynnistymisestä johtuen sisäiset kulut kasvavat noin 1,9 miljoonaa euroa. Liitteenä olevan luonnoksen mukainen sitova toimintakate ylittää annetun raamin tässä vaiheessa noin 400 000 eurolla. Nyt esitetyt luvut eivät kuitenkaan ole täysin lopullisia. Valiokunnalle päätettäväksi tuotavaan esitykseen 12.9. mennessä lukuihin tehdään vielä tarkennuksia.

INVESTOINNIT

Villa Bredan suunniteltu valmistumisaika on keväällä 2018. Investointisuunnitelmassa kohteen ensikertaiseen kalustamiseen ja varustamiseen on esitetty 650 000 euroa. Tästä suun terveydenhuollon tarpeisiin hankittavan kaluston ja varusteiden osuus on noin 25 000 euroa.

Liite 1: Talousarvio 2018 tulosalueittain - luonnos

Liite 2: Henkilöstösuunnitelmaluonnos

Sosiaali- ja terveysjohtaja:

Valiokunta merkitsee tiedoksi vuoden 2018 talousarviovalmistelun tilanteen.

Päätös:

Valiokunta hyväksyi päätösehdotuksen.